

„A rossz vezető tönkreteszi a vállalatát és az embereit gazdaságilag és erkölcsileg is”

Interjú Dr. Tomka Jánossal, a *Károli Gáspár Református Egyetem tanárával*

Februárban egy Europartners konferencián ismertem meg Albrecht Fuchs urat, a Beth-El Industries alapító managing direktorát, aki 41 éve szolgáló vezetőként példaértékű elveket vall, és ezeket be is tartja. Szenvedélyesen keresem a követendő példákat, hiszen executivecoachként hivatásom a vezetők felszabadítása hogy egészséges kultúrájú vállalatokban örömet és hasznot hozó termékeket, szolgáltatásokat hozzanak létre gyümölcsöző együttműködéssel. Albrecht szerényen elzárkózott attól, hogy történetét megosszam, de kedvesen hozzájárult ahhoz, hogy példáját egyéni és csoportos fejlesztésekben felhozzam. Azóta olyan hazai vezetők gondolatait gyűjtöm – meglehetősen direkt és provokatív kérdésekre adott válaszaik segítségével – akiket érdemes követni.

Dr. Tomka János egyetemi tanár erkölcsi tartásával, szakmai igényességével, kivételes támogató attitűdjével, emberi bölcsességével, elkötelezett és felelős vezetői magatartásával, megalapozott és körültekintő véleményformálásával, a tudásmegosztás témájában írott könyveivel, a tanításai során szerzett tapasztalataival, az ifjúságért gyakorolt odaadó rendelkezésre állásával követendő példa.

Kérdéseim az erkölcsi felfogás és a pénzhez való viszonyulás témakörét érintik.

KOLOSSVÁRY JUDIT: VÉLEMÉNYE SZERINT MEKKORA A TISZTESSÉGES SZORZÓ EGY VÁLLALAT VEZÉRIGAZGATÓJÁNAK ÉS TAKARÍTÓNŐJÉNEK FIZETÉSE KÖZÖTT?

DR. TOMKA JÁNOS: Feltételezve, hogy a vezérigazgató jó vezető, véleményem szerint a tisztességes, ha az ő fizetése legfeljebb tízszerese a takarítónő fizetésének. Minden más esetben a tisztességes szorzó a nulla, azaz a vezérigazgató fizetést sem ér-

MAGYAR
COACHSZEMLÉ

Pénz
2016/3.

Interjú

demel, mert a rossz vezető tönkreteszi a vállalatát és az embereit gazdaságilag és erkölcsileg is.

KJ: HOGYAN CSELEKEDETT AKKOR, AMIKOR A POZÍCIÓJÁHOZ TARTOZÓ ELVÁRÁSOK ÜTKÖZTEK AZ ÖN ÉRTÉKRENDJÉVEL?

TJ: Emlékeim szerint soha nem kellett megalkudnom. Persze voltak nehéz döntési helyzeteim, ezek közül hadd osszak meg itt kettőt. Első a pályaválasztás: 1970-ben kitűnően érettségiztem, és minden vágyam a tanári pálya volt. Hívő keresztényként azonban csak arra számíthattam, hogy egyetem után nem lesz állásom. Így a Műegyetem villamosmérnöki karán végeztem vörösdiplomával, és a tanszékvezetőnk javasolt is tanársegédnek. Az alkalmazás előtti kötetlen beszélgetésen felmerült, hogy a KISZ tagságomat elfelejtettem jelölni a pályázati anyagomban. Mikor világossá tettem, hogy a KISZ tagság az értékrendemmel összeegyeztethetetlen, a hit és az élet értelméről kérdeztek. Több kérdést nem kaptam. A vörösdiplomámmal, kitűnő eredményű mérnök-tanári oklevéllel még szakközépiskolai tanár sem lehettem. Végül a Villamosipari Kutatóintézetben találtam munkát. Szomorú voltam amiért nem taníthattam, de békességem volt. 2007-ben aztán főiskolai tanár lehettem.

„Feltételezve, hogy a vezérigazgató jó vezető, véleményem szerint a tisztességes, ha az ő fizetése legfeljebb tízszerese a takarítónő fizetésének. Minden más esetben a tisztességes szorzó a nulla (...)”

A második eset 15 éve történt, amikor a KPMG-ben operatív vezérigazgató-helyettesként az új értékrend bevezetését felügyeltem. A vezérigazgató is fontosnak találta, és mindent meg is tett érte. Üdítő volt az új értékrend! Aztán néhány héten belül az egyik felsővezető súlyos etikai vétséget követett el. Megsértette a Code of Conduct egyik fontos pontját. Ez a dolgozók előtt is nyilvánvaló volt. Mivel én személy szerint is felelős voltam az értékrend meggyökereztetéséért, kértem a vezérigazgatót, beszéljünk meg. Megköszöntem neki, hogy kiállt az értékrend mellett, és hogy ez mennyire nagy jelentőségű a cég életében. Biztosítottam, hogy mindent megteszek én is, hogy ezt az értékrendet támogassam. Megemlítettem, hogy hallottam milyen vétség történt, hogy ezt mindenki tudja, és hogy milyen veszélyei lehetnek, ha más szabályok érvényesek a cég vezetőire, mint a dolgozókra, és kértem, hozzon felelős döntést. A vezérigazgató magába roskadva válaszolta, hogy ha ő ezt tenné, akkor a vezérkar hónapokon belül megszűnne.

KJ: MIT TENNE, HA HOLNAP MEGSZÚNNE A MUNKÁJA, ELTÚNNE A NYUGDÍJA, KIÜRESEDNÉNEK A BANKSZÁMLÁI, ELTÚNNE MINDEN INGÓ- ÉS INGATLAN VAGYONA, KIVÉVE AZT A LAKÁST, AMIBEN A CSALÁDJÁVAL ÉL?

TJ: Most ezt nehezen tudom elképzelni, de voltam már ehhez nagyon hasonló helyzetben. 1987-ben kezdtem – akkor még – Nyugat-Németországban dolgozni, egy év múlva tudott a családom is kijönni, harmadik gyermekünk már ott született. Remek körülmények között éltünk, és néhány évig csodálatosan éreztük magunkat. Akkor egy vállalkozásba fogtam, és a következő években feléltük az összes tartalékunkat, a vállalkozásom csődbe ment. Még a német adóhatóságnak is tartoztam. Mivel kitűnő referenciáim voltak, ismét el akartam helyezkedni. Interjúkra jártam, és reménykedtem, ám az anyagi helyzetünk egyre tarthatatlanabbá vált. Ekkor arra az elhatározásra jutottam, hogy határidőt szabok magamnak, azaz, ha újabb néhány héten belül nem tudok egyik céggel sem megállapodni, hazajövünk. Mielőtt kimentünk, volt egy kis lakásunk apósomék házában, de nem úgy képzeltük, hogy oda költözünk vissza. Röviden szólva eljött a saját magamnak szabott határidő, és – bár a feleségem még türelemre intett – családfőként kivételesen egyedül hoztam meg a döntést: hazaköltözünk.

Ekkor már annyi pénzünk sem volt, hogy a költöztetőket kifizessük – arra is kölcsön kellett kérnem. A német adóhatóságnál pedig azt vállaltam, hogy egy éven belül részletekben törlesztem az adósságaimat – bár fogalmam sem volt, hogy miből. Mi előbb érkezünk meg mint a bútoraink, és a szomszédokat meg kellett kérnem, hogy álljanak félre az autóikkal, így biztosítva helyet a kamionnak. Az egyik szomszéd megkérdezte, kik vagyunk, és mivel foglalkozom. Említettem neki röviden, hogy épp állást keresek, hogy az Andersen Consultingnál várok a sokadik interjúra. Ő rám mosolygott, és szívélyesen felajánlotta a segítségét a felesége munkahelyén, a KPMG-ben. Erről a cégről korábban egyáltalán nem hallottam, a betűszót is a gyermekeim nevének kezdőbetűjéről igyekeztem megjegyezni. A felvételi beszélgetésen egy tolmácsot is kaptam, mert én alig tudtam angolul, a vezérigazgató pedig sem magyarul, sem németül nem beszélt. Legnagyobb meglepetésemre egy beszélgetésen belül azonnal eljutottunk a fizetési igényemig is. Itt viszont már magunkra hagyott bennünket a tolmács. Azért, hogy szóban véletlenül el ne rontsam, leírtam egy papírdarabra az elképzelt összeget. Csoda történt, felvettek. Az adósságainkat néhány hónapon belül maradéktalanul vissza tudtam fizetni mindenkinek. Azóta is hálás szívem Isten gondviseléséért. Emlékszem, azokban a nehéz hetekben Jób könyvét olvastam intenzíven.

AZ INTERJÚT

KOLOSSVÁRY JUDIT KÉSZÍTETTE